

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikolle

15.9.2020

LAUSUNNON ANTAJA
Suomen Musiikintekijät

Suomen Musiikintekijät ry:llä on jäseninään 1100 suomalaista ammattimaisesti toimivaa kevyen musiikin säveltäjää, sanoittajaa ja sovittajaa. Edistämme musiikintekijöiden taloudellisia ja ammatillisia etuja, yhteiskunnallista arvostusta sekä yhteisöllisyyttä.

Aluksi

Musiikkialan ekosysteemi on vaarassa hajota. Musiikkiala ja musiikintekeminen ei näyttäydy houkuttelevana uravalintana tuleville ikäpolville, pahimmillaan kulttuurinen ketju on katkeamassa.

Koronapandemia ja siihen liittyvät valtioneuvoston asettamat rajoitukset ovat romahduttaneet musiikkialan tulot (menetyt tänä vuonna vähintään 220 miljoonaa euroa) ja tuonut esiin sosiaaliturvaan liittyvät ongelmat.

Alla meidän ratkaisumme ongelmiin. **Kulttuurialan rahoittaminen on investointi**, ei kulu.

1. Mitä valtiovallan pitäisi tehdä alan edistämiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?

- **Luovan työn tekijöille tulisi kohdistaa suoraa tulonmenetyksiin perustuvaa tukea.** Tämä mahdollistaa musiikkialan ammattilaisten selviämisen sen ajan yli, jonka koronapandemian vaikutukset vaikeuttavat ammatin harjoittamista. Tuki voidaan kanavoida olemassa olevien alan tukijärjestelmien kautta.
- Musiikintekijöille – niin kuin luoville aloille ylipäänsä – on tyypillistä, että tulot ovat epäsäännöllisiä ja tulevat useista lähteistä mm. palkkana, yrittäjätulona ja tekijänoikeuskorvauksina. Tulojen määrä vaihtelee vuosittain runsaasti. Nyt on käynnissä sosiaaliturvan uudistaminen parlamentaarisen työryhmän voimin. On ensiarvoisen tärkeää **turvata työntöön ja sosiaaliturvan joustava yhdistäminen tasa-arvoisesti** kaikille, myös epätyypillisille aloille.
- Tekijänoikeusalojen työttömyysturva tulisi pikaisesti korjata siten, että **tekijänoikeustuloilla ei olisi enää työttömyysturvaa leikkaavaa vaikutusta.** Tästä on toimitettu ehdotus ja lähes 9000 taiteilijan allekirjoittama adressi sosiaali- ja terveysministeriölle.
- Tekijänoikeustuloja ei nykyisin pidetä muiden ansiotulojen kaltaisena palkkana, joten ne eivät kerrytä etuuksia ja erilaisia päivärahoja, kuten ansiotulot. Mutta kuitenkin ne pienentävät erilaisia sosiaalietuuksia, kuten työttömyysturvaa. **Luovan työn tekijöiden työttömyysturva tulee saada tasa-arvoiseen asemaan muiden kanssa.**
- **Oman ammattitaidon ylläpitäminen** esimerkiksi sävellys- tai soittotyössä **ei saisi vaikuttaa työttömyysetuuksiin.**
- Valtiovallan tulisi turvata vahvat tekijänoikeudet, ettei luovia sisältöjä voida hyödyntää sopimatta asiasta sisällön tuottaneiden ja tehneiden oikeudenhaltijoiden kanssa. On tärkeää, että **DSM-direktiivi implementoidaan mahdollisimman tarkkaan juuri niin kuin se on direktiiviin kirjattu.**
- **Alan jälleenrakentamiseksi tarvitaan pidemmän tähtäimen rakennetuki**, jolla korvattaisiin tekijänoikeuskorvausten ja sävellystilauspalkkioiden romahtamisesta aiheutuvat tulonmenetykset, jotka realisoituvat loppuvuodesta 2020 alkaen ja ainakin koko vuoden 2021 ajan. Tuen avulla voitaisiin kehittää uusia innovatiivisia toimintamalleja musiikkialan elvyttämiseksi ja sen kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Tästä on hyvä esimerkki Ruotsista, jossa hallitus ehdottaa lisämäärärahoja sekä syksyn lisätalousarviossa että vuoden 2020 budjetissa kulttuurielämän jälleenrakentamiseen sekä sopeutumiseen muuttuviin olosuhteisiin.

- **Yrittäjien työmarkkinatuen tulee jatkua** myös vuonna 2021, jos pandemia vielä silloin rajoittaa yrittäjien mahdollisuuksia normaaliin tuloon.
- **Kustannustuen valuviat pitää korjata** ja avata sen 31.8 päättyneen hakuajan uudelleen. Vaikka tuesta tiedotettiin tapahtuma- ja musiikkikärjellä, tuen kriteerit eivät istu musiikkialle juuri lainkaan.
- **Yksityisen kopiointin hyvitysjärjestelmän uudistamista tulisi edistää ripeästi.** Järjestelmän tulee turvata oikeudenmukainen hyvitys aiheutuneesta haitasta ja osaltaan mahdollistaa luovan alan keskeisten tuki- ja edistämistoimintojen jatkumisen.
- **Hallitusohjelman Creative Business Finland -hanketta tulee jatkaa.** Sen puitteissa tulee rakentaa musiikkialan ekosysteemiä vahvistava, tärkeimmät yritys-, kasvu-, neuvonta-, koulutus- ja kansainvälistymispalvelut yhteen nitova malli, joka luo edellytykset alan kasvulle ja menestykselle.
- Lisäksi viittaamme **musiikkialan 23.4.2020** valtiovallalle jättämään **ehdotukseen kriisi- ja elvytyspaketiksi.**

2. Mitä alan itsensä pitää tehdä toimintansa ja suomalaisen kulttuurin edistämiseksi?

- Suomalainen musiikkiala on toiminut koronapandemiassa yhtenäisenä toteuttaen käytettävissä olevia keinoja alan tekijöiden ja yritysten tukemiseksi. Lähes kaikilla musiikkialan järjestöillä on ollut omia erityisrahoituksiaan, maksettavia korvauksia on aikaistettu, toimintamalleja muutettu ja tarjottu myös henkistä tukea ja valmennusta.
- Suomen Musiikintekijät on tukenut suomalaisten musiikintekijöiden toimintaa ja työtä jakamalla stipendejä hallinnoimastaan Musiikintekijöiden rahastosta. Tukisummia vuodelle 2020 on kasvatettu ja lisäksi jäsenille on suunnattu digitaalisia koulutus- ja keskustelutilaisuuksia sekä neuvontaa.

3. Millaisena näette taiteen ja kulttuurin merkityksen koronaepidemiasta toipumisessa ja resilienssin kasvattamisessa?

Epävarmuuden vallitessa musiikin ja muun taiteen voima on ollut suomalaisille kullanarvoista. Se on vahvistanut yksilöiden ja yhteisöjen sietokykyä, tarjonnut lohtua, toivoa, elämäniloa ja itsevarmuutta. Myös musiikin kipua lievittävästä voimasta on tieteellisestä näytystä. Aineettomana hyödykkeenä musiikki on ollut jokaisen oikeus vaikeina aikoina.

Maailman terveysjärjestön kattavan raportin mukaan taiteilla voidaan vaikuttaa esimerkiksi terveyden sosiaalisiin tekijöihin, edistää lasten kehitystä, kannustaa terveyttä edistävää käyttäytymistä, ehkäistä sairastumista ja tukea hoivatyötä. Lisäksi taiteen keinoin voidaan auttaa mielenterveyskuntoutujia, tukea akuuttihoitoa, avustaa ei-tarttuvien tautien hoidossa ja tukea neurologisten häiriöiden kanssa eläviä. Taide voi olla myös tärkeä osa saattohoitoa. [STInfo](#)

Taiteen ja kulttuurin instituutioilla on suuri merkitys kansallisvaltioiden olemassaololle ja yhtenäisyydelle myös kriisiaikana ja kriisistä toipuessa. Musiikki voi

- Yhdistää identiteettiämme, rakentaa yhteisöllisyyttä ja avarakatseisuutta kohti matkalla uutta normaalia ja uudenlaista kasvua.
- Tuoda tuoreita näkökulmia yhteiskunnallisen keskustelun herättämiseksi.
- Kehittää täysin uudenlaisia innovaatioita ja liiketoimintamalleja luovan talouden toimintaan.
- Olla tulevaisuuden merkittävä globaali vientituote.

